

"לבניינה של תורה" – חלק רכ"ד

שיחה שנמסרה בביהמ"ד מפי מו"ר רה"י

--- עבדי הזמן - עבדי עבדים הם ! ---

"אל תחרש ואל תשקוט א-ל"

אסור לנו להתרגל לעובדה שנרצחים בארצנו יהודים. מבקש אני לכאוב את הירצחה של דפנה מאיר ה' יקום דמה, אמא לששה ילדים, אשר גדלה כילדה

מאומצת, בנתה את עצמה, גידלה שני ילדים מאומצים ועזרה למאות נשים בענייני פוריות – סמל ומופת ליכולתו של אדם לבנות את עצמו. פעמים רבות יכולים אנו להסתתר מאחורי תירוצים הקשורים בתלאות חיינו: 'גדלתי באופן כזה וכזה', 'לא זכיתי להתחנך באופן

כזה או אחר'... דפנה הי"ד, היוותה דוגמא חיה לאישה שלא נשענה על תירוצים, ובנתה והעמידה עולם. כואב לנו, וצריך לכאוב לנו, ואל לנו להתרגל לעיוות הזה, שיכול נער בן שש עשרה, חסר צלם אנוש, לרצוח אישה כזו. אוי לה לאומת ישמעאל שאלו בניה! מי יוכל לשער את צערו בשמים של אברהם אבינו על דרכם של

צאצאי ישמעאל בנו, בן השפחה, ואת גודל כאבו על סבלם ורדיפתם של צאצאי בנו, יצחק. אשרינו שאנו מזרע יצחק ויעקב, אוי לו לאשר נולד מזרע ישמעאל. עלינו לכאוב ולבקש בתפילה מרבש"ע: "ראה נא בעניינו, וריבה ריבינו!" אליבא

דאמת, היינו צריכים כולנו לצאת ללויה הזו ושכמותה של אותם קדושים, הרוגי מלכות, שלא יוסיפו עוד. התירוץ האמיתי היחיד שיש לנו על אי-הליכתנו הוא שאנו עמלים בתורה לזכות כלל ישראל, התורה הקדושה אשר בזכותה כה מעט פעמים צולחת ידי אויבנו

**אסור לאדם שומר תורה
ומצוות להחזיק בכיס רימון
עם ניצרה פתוחה – הרי
מצווים אנו "ונשמרתם
לנפשותיכם מאד"¹. אסור
לאדם שומר תורה ומצוות
לסכן את חייו, את חיי השעה
ואת חיי העולם**

הרשעים.

הימים ימי השובכ"ים. ימים המסוגלים להתחזקות בקדושה ועבודת ה', להתחזקות לחיים של אמת שכל אחד מאתנו נדרש להם, בראש ובראשונה עם עצמו, ומול רבוננו של עולם.

להיבחן על אלף דפי גפ"ת. עשרים נבחנים סיימו בהצטיינות ואכלו מפירותיהם בעולם הזה - עשרים אלף דולר כל אחד. ביקש מהם אותו עשיר את מספרי הפלאפון שלהם, וכלם ענו תשובה אחת: "אין לי"!

מה בא הסיפור ללמדנו? הרי ודאי שאנו לא נמצאים במקום הזה, אשרי מי שיכול להיות במקום הזה, אך אינני חושב שישנו בישיבה בחור אחד ללא מכשיר. אף פעם לא דיברנו נגד השימוש במכשירים אלו.

תמיד אנו עסוקים בשאלה - איך לחיות בדרך הנכונה עם הדברים. מורי ורבותי - אהובי! מלבד פרצת הקדושה שיש במכשירים הללו ישנה סכנה גדולה ועמוקה בהרבה - סכנה לכלל ישראל ולא רק לאדם הפרטי ולעולמו הרוחני: היכולת האדירה של ישראל בכלל (שהוא, האינטרנט בכלל (שהוא, בלי ספק, כלי חשוב מאד בתיקון עולם), ושל הרשתות החברתיות

בפרט, מביאה אנשים לשעבוד, לעבדות! והרי אחד הדברים הראשונים שנצטוונו בעשרת הדברות הוא לא להיות עבדים לאל זר², לא להיות עבדים בשום צורה לשום דבר בעולם מלבד בורא עולם. כך פותח הקב"ה את התגלותו לעם ישראל: "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים לא יהיה לך אלהים אחרים על

עסקנו בשבוע שעבר בחובה המוטלת על כל אחד ואחד שהחליט לשאת מכשיר סמארטפון להתקין תוכנת סינון כגון 'נטספון', 'רימון' וכדומה, או מכשיר מוגן. זו היא חובה הלכתית גמורה! אסור לאדם שומר תורה ומצוות להחזיק בכיס רימון עם ניצרה פתוחה - הרי מצווים אנו "ונשמרתם לנפשותיכם מאד"¹. אסור לאדם שומר תורה ומצוות לסכן את חייו, את חיי השעה ואת חיי העולם. דיברנו כמשל על אדם הנוסע ברכב אשר חובה

עליו לחגור חגורת בטיחות, הוא יכול הרי לנסוע באוטובוס, אך אם בחר לסוע ברכב, חובה עליו לחגור את עצמו. אדם המחזיק מכשיר פתוח לכל טומאה, הרי הוא עובר על איסור הלכתי, מוסרי, ובעיקר פוגע בעצמו פגיעה נפשית! צריכים אנו להצטרף למהלך של בני ישיבות שפתחו במרד קדוש 'עזים בקדושה'! תירוצים אפשר למצוא, אך אין סיבה אמיתית

אחת בעולם שבחור בישיבה לא יצטרף למרד הקדוש הזה! גם בחור מבני חו"ל שלא היה רגיל מעולם בשיח הזה, השתא שזכה להיות בארץ ישראל, עליו להתחנך יחד אתנו לעניין הזה של "ונשמרתם לנפשותיכם מאד".

שמעתי השבוע סיפור נפלא על נדיב לב בארה"ב שנולד לו נכד. מרוב שמחה הזמין לבחינה את מי שרוצה ומסוגל

² שמות כ', ד'-ה': לַאֲלֹהֵי אֲחֵרִים לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה, פְּסָלִים לֹא תַעֲבֹד, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאִלֹּהֵי אֲחֵרִים, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְשֵׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלִכּוֹכֵב וְלְכָל אֲשֶׁר עֲבָדוּ אֲבוֹתֶיךָ, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאִלֹּהֵי אֲחֵרִים, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְשֵׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלִכּוֹכֵב וְלְכָל אֲשֶׁר עֲבָדוּ אֲבוֹתֶיךָ, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאִלֹּהֵי אֲחֵרִים, וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְשֵׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלִכּוֹכֵב וְלְכָל אֲשֶׁר עֲבָדוּ אֲבוֹתֶיךָ.

¹ דברים ד', ט"ו.

באופן הזה אין יכולת לאדם לצמוח בתורה! אין סיכוי שעם ישראל יגדל כך בתורה, אם חלילה, תהיה זו נחלת הכלל התורה תעצר! ואם התורה תעצר המשמעות היא שכלל ישראל יעצר. אי אפשר ללמוד תורה כאשר תורתו של האדם נעשית קרעים קרעים⁵, החזון איש צעק ואמר⁶: "ללמוד שעה ולהפסיק שעה, (כלומר פרק זמן), הוא קיום התווה, האפס וההעדר!, הרי זה זורע ושולח מים לסוחפן".

כיוון שכולנו משתמשים במכשירים הללו, הנכון הוא לקבוע לעצמנו, לטובתנו, זמנים ברורים מתי אנו נגשים למכשיר ומתי לא. נכון, לא תמיד נהיה 'זמינים'... מילת המפתח היום "להיות זמין", "הוא לא זמין כל הזמן" מתלוננים הבריות. נכון, הוא לא זמין במכשיר אך הוא זמין לעצמו! זמין לאמת שלו! זמין לבורא עולם, לאלוקיו! מי

שרוצה לנצל נכון את השנים שהוא נמצא בישיבה, וכולנו באנו הנה רק כדי ללמוד תורה ולבנות את עבודת ה' שלנו, צריך לעשות חשבון נפש עם עצמו. אני נגד כפיה והדרך היחידה היא חינוך. הישיבה היא מקום לפיתוח כוחות הרצון העצמי, ולכן כל אחד ואחד מאתנו צריך לעשות חשבון נפש עם עצמו לבד, ולהגיע למסקנה הפשוטה איך יהיו דרכי השימוש שלו במכשיר, והיות והוא רוצה ללמוד תורה הוא יגיע בחשבון הנפש למסקנה

פני³. הוצאתי אתכם מהיות עם עבדים, כדי להיות בני חורין, לא רק מעבדות פיזית, אלא מעבדות רוחנית! לאחר מתן תורה, כשהדברים "יורדים אל השטח" בפרשת משפטים, מה היא הפרשה הראשונה? פרשת עבד עברי. מהי המשמעות עבורנו שאין לנו עבד עברי? עונה היה מו"ר הרצי"ה: הפרשה הזו באה ללמד שהציווי הראשוני הוא - תהיה עצמך! תהיה בן חורין! אל תהיה עבד לתפיסות עולם של אנשים, "עבדי הם, ולא עבדים לעבדים", וכבר אמר ריה"ל⁴: "עבדי זמן עבדי עבדים הם, עבד ה' הוא

לבדו חפשי". השיעבוד הזה גורם לבני אדם בעולם המודרני ניתוק מהסביבה, ניתוק ממשפחה, פגיעה ביכולת ליצור קשרים חברתיים אמיתיים ואישיים, כולנו מכירים איך נראית חבורת אנשים שיושבת ועיני כולם נעוצות במכשיר שבידם. פסיכולוג שעוסק בנושא נישואין ציין בפניי

שהתקשורת הווירטואלית הזו פוגעת גם ביכולת ליצור קשרים עמוקים למטרות נישואין. השעבוד הזה פוגע גם בחיי משפחה, כאשר בני הזוג אינם מצליחים לתת תשומת לב נכונה וראויה אחד לשני, ובודאי לא לילדים - אם מדברים עם הילד דרך תשומת הלב החוצה למכשיר. יש עולם מלא אפשרויות במכשיר הגדול הזה, אך זהו עולם וירטואלי מתוך לעולם הקיים שבו אדם חי, ובו הוא צריך לחיות.

**והיות והוא רוצה ללמוד תורה
הוא יגיע בחשבון הנפש
למסקנה אחת פשוטה, קשה,
אך אמיתית: צריך להיכנס
לבית המדרש בן חורין, צריך
להכנס לבית המדרש בלא
שיעבוד, בלי פלאפון או
סמארטפון!**

⁵ סנהדרין ע"א
⁶ אגרות חזו"א חלק א' אגרת ג'

³ שמות כ', ב'-ג'.
⁴ ריה"ל באחד משיריו

הסדרים. המטרה היא שוב, כאמור, לעזור למי שרוצה לעזור לעצמו לגדול בתורה, אנחנו לא מכריחים, אנחנו מציעים, אנחנו מחנכים. מי שרוצה לצמוח ולנצל את שנותיו בישיבה ינעל את הפלאפון בתא, ויכנס בן חורין לבית המדרש. אם מישהו מאד צריך אותו, ואפילו אשתו, יקבע איתו, או איתה, זמן קבוע שבזמן הזה יצא מבית המדרש, יפתח את התא ויראה מה שהיה צריך לראות.

בע"ה מחר צוות התחזוקה של הישיבה יתקין שקעים בצמוד לתאים האישיים, לטעינה אישית של מי שרוצה לטעון את המכשיר בזמן הסדר. באופן הזה אדם נכנס לבית המדרש וטוען את הנפש והנשמה שלו בחיי עולם וחיי נצח, ובאותה שעה טוען את המכשיר שלו בחיי שעה, וכולם מרוויחים.

סוף דבר, תיקנו כבר שלא מדברים בפלאפון בבית המדרש, וברוך ה' לא מדברים כלל בפלאפון בבית המדרש. היום יוצאת הקריאה לכולנו, כלל לומדי בית המדרש: נניח ונטען הפלאפון בתאים הנעולים, ומתוך כך נוכל כולנו בעזרת ה' לגדול בתורה ולעשות נחת רוח לבורא עולם, בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין⁷.

אחת פשוטה, קשה, אך אמיתית: צריך להיכנס לבית המדרש בן חורין, צריך להיכנס לבית המדרש בלא שיעבוד, בלי פלאפון או סמארטפון! אי אפשר לדבר עם הקב"ה בתורה ובתפילה ובו זמנית, חלילה להיות בקשר עם מישהו אחר, זו העלבה נוראית, וכמובן, חס ושלום, להיות במקומות שאסור להיות בהם, זה לא הנושא. בישיבה אנו מבקשים, כשיטה חינוכית, לעזור למי שרוצה לעזור לעצמו. הישיבה, ואפילו גדולי הדור כגון הרב נבנצל שליט"א, או שאר גדולי ישראל, לא יוכלו לעזור למי שלא רוצה לעזור לעצמו. אפילו רבוננו של עולם לא עוזר למי שלא רוצה לעזור לעצמו, כפי שלמדנו בשבוע שעבר.

כחלק מהתפיסה הזו, חידשנו את מערכת ההשכמה המוסיקלית בבוקר, המאפשרת לקום בצורה נעימה. עשינו זאת כדי לעזור למי שרוצה לקום לתפילה בישיבה

שהיא ערך עליון לדרך שבה תפילה מתקבלת, להתחלת יום כראוי. מערכת ההשכמה לא נועדה למי שלא רוצה לקום, המוסיקה נועדה לעזור למי שמוכן לעזור לעצמו ורוצה לקום. במאמר המוסגר, לא בריא לישון עם פלאפון ליד הראש, ובפרט סמארטפון שהוא מלא קרינה ממש סכנה לגוף, מי שלא רוצה לסמוך על מערכת ההשכמה של הישיבה יקנה לעצמו שעון מעורר בכמה שקלים.

כחלק נוסף מהתפיסה האמורה, הישיבה רכשה והציבה בכניסה לבית המדרש תאים אישיים, כספות אישיות, בהם ניתן יהיה להניח את מכשירי הסלולר בזמן

⁷ קידושין ל' ע"ב

